

JOURNAL OF VALUATION AND EXPERTNESS

editor-in-chief: Ing. Jakub Horák, MBA

managing editor: Mgr. Bc. Sabina Štěpánková

chairman of the editorial board: Ing. Veronika Machová, MBA

Published by:

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

School of Expertness and Valuation

Okružní 517/10

370 01 České Budějovice

Tel.: +420 380 070 218

e-mail: horak@mail.vstecb.cz

<http://journals.vstecb.cz/publications/Journal-of-valuation-and-expertness>

ISSN 2533-6258 (Online)

Periodicity: Twice a year

Since 2016

Date of issue: June 2020

EDITORIAL BOARD/EDIČNÍ RADA

Ing. Veronika Machová, MBA – chairman

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

doc. Ing. Marek Vochozka, MBA, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

prof. Ing. Jan Váchal, CSc.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

doc. Ing. Eva Vávrová, Ph.D.

Mendel University of Brno

Ing. František Milichovský, Ph.D., MBA, DiS.

Brno University of Technology

Dr. Lu Wang

Zhejiang University Finance Economics, China

Ing. Ondrej Stopka, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Jarmila Straková, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Mgr. Zdeněk Caha, MBA, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Marek Vokoun, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Filip Petrách, Ph.D.

University of South Bohemia in České Budějovice

Ing. Simona Hašková, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Vojtěch Stehel, MBA, PhD.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Jaromír Vrbka, MBA, PhD.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Content/Obsah

FINANCIAL ANALYSIS OF THE ACCOMMODATION, CATERING AND HOSPITALITY ENTERPRISE.....	1
FINANČNÍ ANALÝZA PODNIKU ZABÝVAJÍCÍ SE UBYTOVÁNÍM, STRAVOVÁNÍM A POHOSTINSTVÍM.....	2

Jakub Horák

ANALYSIS OF ABSOLUTE AND RATIO INDICATORS IN THE SECTOR OF INFORMATION AND COMMUNICATION ACTIVITIES.....	28
ANALÝZA ABSOLUTNÍCH A VYBRANÝCH POMĚROVÝCH UKAZATELŮ V SEKTORU INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH ČINNOSTÍ.....	29

Eva Kalinová

IS BUSINESS CAPITAL OPTIMIZATION OF REAL IMPORTANCE?.....	43
JE OPTIMALIZACE PODNIKOVÉHO KAPITÁLU OPRAVDU DŮLEŽITÁ?.....	44

Zuzana Bělochová, Jakub Horák

MACHINE PREDICTION OF THE DEVELOPMENT OF THE TIME SERIES OF SHARES ON THE EXAMPLE OF A SPECIFIC COMPANY.....	56
STROJOVÁ PREDIKCE VÝVOJE ČASOVÉ ŘADY AKCIÍ NA PŘÍKLADU KONKRÉTNÍHO PODNIKU.....	57

Pavλίna Nováková, Jiří Kučera

CAPITAL OPTIMIZATION OF SMALL AND MEDIUM – SIZED ENTERPRISES.....	66
OPTIMALIZACE KAPITÁLU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ.....	67

Veronika Zuntová, Jiří Kučera

CAPITAL OPTIMIZATION OF SMALL AND MEDIUM – SIZED ENTERPRISES

Veronika Zuntová¹, Jiří Kučera²

¹ School of Expertness and Valuation, Institute of Technology and Business in České Budějovice

² School of Expertness and Valuation, Institute of Technology and Business in České Budějovice

Abstract

Optimizing the costs and expenses of small and medium-sized companies affects the market situation, including employment. Finding the optimal capital structure is not easy, but neither is it impossible. It is the evaluation of optimization methods of companies' capital that can be considered as an issue on which this research is focused. Statistics show that the number of entrepreneurs has an increasing tendency, and therefore it is important to assess the business climate, and primarily to be competitive in the market. The evaluation of the company's financial management is performed through financial analysis, using inputs such as profit and loss statement, balance sheet and cash flow. Ratios related to the company's capital were also used for evaluation. The results show that the business environment in the Czech Republic is good and unchanging, as the number of entrepreneurs is growing. Given that the number of companies and persons doing business, both natural and legal, has an increasing tendency, the optimization of costs and expenses, production itself, in order to succeed in the competition for the customer and achieve the set goal of the company, ie profit, is essential.

Keywords: capital optimization, SMEs, small and medium enterprises, capital structure, cash flow

OPTIMALIZACE KAPITÁLU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Veronika Zuntová¹, Jiří Kučera²

¹ Ústav znalectví a oceňování, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

² Ústav znalectví a oceňování, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

Abstrakt

Optimalizace nákladů a výdajů malých a středních firem ovlivňuje situaci na trhu, včetně zaměstnanosti. Nalézt optimální strukturu kapitálu není jednoduché, avšak ani nemožné. Právě zhodnocení optimalizačních metod kapitálu podniků se dá považovat za problematiku, na kterou je tento výzkum zaměřen. Statistiky ukazují, že počet podnikajících osob má vzrůstající tendenci, a proto je důležité zhodnotit klima podniku, a primárně být na trhu konkurenceschopným. Zhodnocení finančního hospodaření firmy je provedeno pomocí finanční analýzy, a to za použití vstupů, jako jsou výkaz zisků a ztrát, rozvaha a finanční tok (Cash flow). Pro zhodnocení byly využity také poměrové ukazatele týkající se kapitálu podniku. Výsledky ukazují, že podnikatelské prostředí v ČR je dobré a neměnné, neboť počet podnikatelů vzrůstá. Vzhledem k tomu, že počet podniků a osob podnikajících jak fyzických, tak i právnických má vzrůstající tendenci, optimalizace nákladů a výdajů, samotné výroby, abychom uspěli v konkurenčním boji o zákazníka a dosahovali vytyčeného cíle podniku, tedy zisku, je nezbytné.

Klíčová slova: optimalizace kapitálu, MSP, malé a střední podniky, struktura kapitálu, cash flow

Úvod

Toto téma je zajímavé, jelikož podíl malých a středních podniků České republiky v roce 2018 byl 99,83 % (MPO, březen 2020). Pro udržitelnost podniku je prioritou ziskovost a růst hodnoty pro vlastníky, zvyšování a získávání co možná největšího podílu na trhu. Za tímto účelem je důležité sledovat vývoj podniku. Výsledky finanční analýzy nám mohou objasnit optimální poměr financí, likvidity a podnikového kapitálu. V případě bezchybně vytvořené finanční analýzy podniku získáme pohled na zdraví podniku a přehledný vývoj v časovém úseku. Aby podnik prosperoval je finanční analýza, jakým si nástrojem zpětné vazby. Pokud podnik dosáhl tzv. zralosti, potom následuje období, které vede k zániku podniku a je ovlivněno krizí. Důležité

je odhalit a pojmenovat slabá místa a problémové oblasti a pokud to lze, je co nejdříve odstranit. Jelikož držení krátkodobého majetku není vždy žádoucí. Cílem je pomocí poměrových ukazatelů zhodnotit kapitálovou strukturu a odhalit slabiny, případně navrhnout doporučení a období krize oddálit.

Malé a střední podniky jsou významnou hospodářskou silou a zaměstnavatelem v Evropské unii. Moderní globalizovaný svět, nové technologie a pokročilá konektivita přináší malým a středním podnikům širokou škálu příležitostí, ale také hrozeb. Zvyšování stability a konkurenceschopnosti malých a středních podniků je jedním z hlavních cílů národních vlád a EU (Pisar a Bilkova, 2019). Základní finanční ukazatele jsou založeny na účetních informacích. Tyto ukazatele pomáhají řídit a plánovat každé podnikání a jsou velmi důležité při hodnocení výkonnosti účetních jednotek. Cesta k úspěchu každého podniku je zvýšit jeho konkurenceschopnost, což není možné bez přístupu ke správným informacím (Kolarova, Kolarova a Homola, 2019) Malá firma plní řadu důležitých ekonomických a sociálních úkolů (Poliatykina, Samoshkina a Slavkova, 2019)

Analyzovány jsou základní ukazatele ekonomické výkonnosti, které zahrnují dobu návratnosti, účetní návratnost, čistou časovou hodnotu, úroveň ziskovosti a analýzu rentability (Anar, 2019). Jedním z faktorů, které ovlivňují výkonnost podniků, je právní nebo organizační forma podnikání (Vožarova, Kotulic a Vavrek, 2019)

Vzhledem k tomu, že předchozí studie naznačovaly, že snížení míry vytváření podniků bude mít negativní dopad na ekonomiku, musí tvůrci politik přijmout nápravná opatření, jako jsou dotace pro nové podniky a daně pro zavedené (Nica, 2020). Tato zjištění budou klíčová pro navrhování účinných opatření hospodářské politiky na podporu podnikatelské činnosti (Rodriguez, Callejas-Albinana a Callejas-Albinana, 2020). Autoři se zabývali podporou podnikání, ale nyní se budeme zabývat podnikem ve fázi zralosti a strukturou kapitálu a tokem finančních prostředků.

Investice do budování podnikatelské infrastruktury také pozitivně korelují s úrovní místního rozvoje a mírou nezaměstnanosti (Alibegovic, Bakaric a Slijepcevic, 2019). V tržní ekonomice mají společnosti různé příležitosti k získávání finančních prostředků, ale hodnota připravovaných zdrojů a vliv kvalitativních a kvantitativních faktorů, interních a externích, vytvářejí určitou úroveň finančních rizik, která mohou mít nakonec negativní dopad na kapitálovou strukturu a následně i hodnotu společnosti (Shoppert, Panfilova a Lvova, 2019). Obchodní hodnota je dána souborem obchodně-ekonomických proměnných, tzv. Hodnotových faktorů; jedním z nich je rychlost růstu. Stanovení míry růstu je založeno na analýze a predikci makroekonomických faktorů a na vnitřních faktorech společnosti (Srbova a Reznakova, 2019).

Cílem tohoto příspěvku je zhodnotit optimalizační metody kapitálu podniků.

Metodika

Abychom získali kýžená data a výsledky, budeme využívat pro výpočty jen některé z metod a níže uvedené ukazatele. Jsou využívány pro svou jednoduchost a pomáhají k dosažení finanční rovnováhy

Finanční analýza

Dle této metody můžeme zhodnotit finanční hospodaření firmy za použití vstupů jako jsou výkaz zisků a ztrát, rozvahy a finančního toku (Cash flow).

Přehledným nástrojem využívaným k analýzám slouží rozvaha a výkaz zisků a ztrát.

Rozvaha se sestavuje k určitému datu a platí zde pravidlo, že se pasiva musí rovnat aktivu. Výkaz vyjadřuje a poskytuje informace o stavu majetku a zdrojů a jejich financování.

Obrázek č. 1 Rozvaha – zjednodušené zpracování

Rozvaha	
AKTIVA	PASIVA
Dlouhodobý majetek	Cizí zdroje
Pohledávky	Vlastní kapitál
Oběžná aktiva	

Aktiva = Pasiva

Zdroj: Autoři

Členění kapitálu:

- Vlastní – základní kapitál, nerozdělené zisky atd.
- Cizí kapitál – dlouhodobé a krátkodobé závazky.

Základní rozdělení zdrojů dle typu: Hmotné zdroje (budova, pozemek, stroj), nehmotné zdroje, lidský kapitál, finanční zdroje (současné i budoucí).

Dle dvou základních ukazatelů, jimiž jsou poměrové ukazatele a absolutní ukazatele, můžeme provést finanční analýzu.

Mezi poměrové ukazatele lze zahrnout likviditu, zadluženost, rentabilitu.

Finanční toky a jejich optimalizace

Podnik zhodnocuje a optimalizuje poměry finanční struktury. Mezi vlastním a cizím kapitálem.

- Cash ratio – porovnává finanční prostředky v pokladně, nebo na BÚ, cenné papíry s krátkodobými závazky – bankovní úvěry.
- Okamžitá likvidita je rovna podílu platebních prostředků a dluhů s okamžitou splatností.
- Ukazatel zadluženosti – posuzuje poměr mezi cizími zdroji a vlastního kapitálu.
- Ukazatel rentability kapitálu – celkového.
- Vyjadřuje výdělečnost a efektivnost podniku $ROA = EBIT/AKTIVA$.
- ROA též vyjadřuje poměr zisku se zdroji financování s aktivy.
- Vlastní kapitál a jeho rentabilita vystihuje kapitál vlastníků a akcionářů, díky němuž se dá zjistit zhodnocování kapitálu a jeho rizika a intenzita a dá se vyjádřit touto rovnicí:

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál} \quad (1)$$

Jedním z ukazatelů je i EVA, která vyjadřuje vztah mezi náklady na kapitál a rentabilitou kapitálu (Vochozka, 2012):

$$EVA = NOPAT - C * WACC \quad (2)$$

kde:

EVA je ekonomická přidaná hodnota (Economic Value Added),

NOPAT je provozní hospodářský výsledek po zdanění (Net Operating Profit After Tax),

C je investovaný kapitál (Capital),

WACC jsou vážené náklady kapitálu (Weighted Average Cost of Capital).

Ukazatel EVA vyjadřuje hodnotu přidanou akcionáři k jeho původní investici za předemné období, slouží k měření reálného zhodnocení investovaných prostředků (Vochozka a kol., 2012, s. 156). Pokud hodnota výsledku vyjde vyšší tím lépe.

Rentabilita nákladů

Náklady a jejich efektivní vynakládání jsou podstatné bez ohledu na stav hospodářského cyklu, bez ohledu na velikost podniku (Popesko a Papadaki, 2016, s. 22)

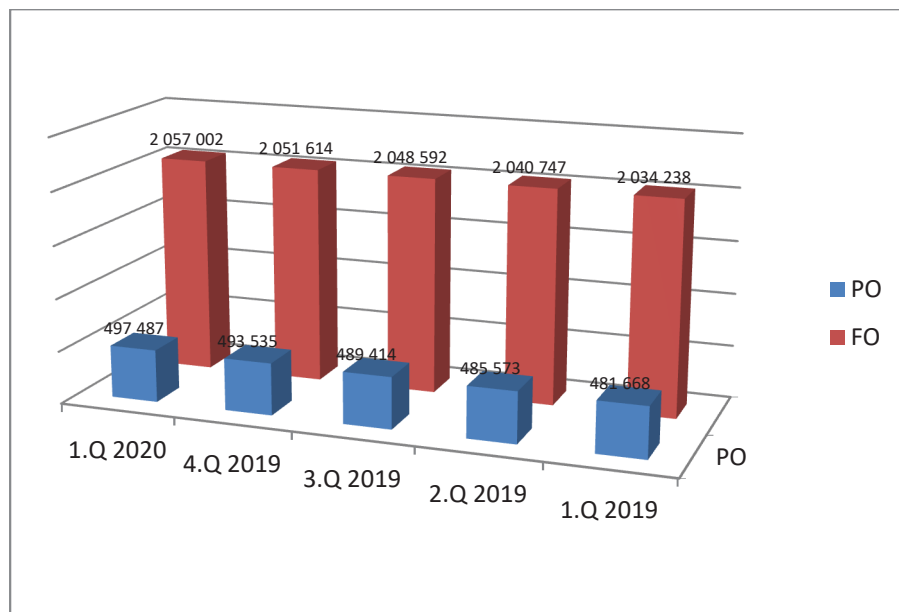
Budeme tedy hledat závislost prodeje společnosti na výrobních faktorech nebo výdajích. Jsou k dispozici výkazy zisků a ztrát za roky 1999-2015, celkem se jedná o 17 vstupů pro každou položku účtu zisků a ztrát.

Za účelem splnění cílů článku budeme mít zájem o tyto položky z výkazu zisku a ztrát:

1. tržby za prodej zboží,
2. náklady na prodané zboží,
3. osobní náklady,
4. odpisy hmotného a nehmotného majetku.

Výsledky

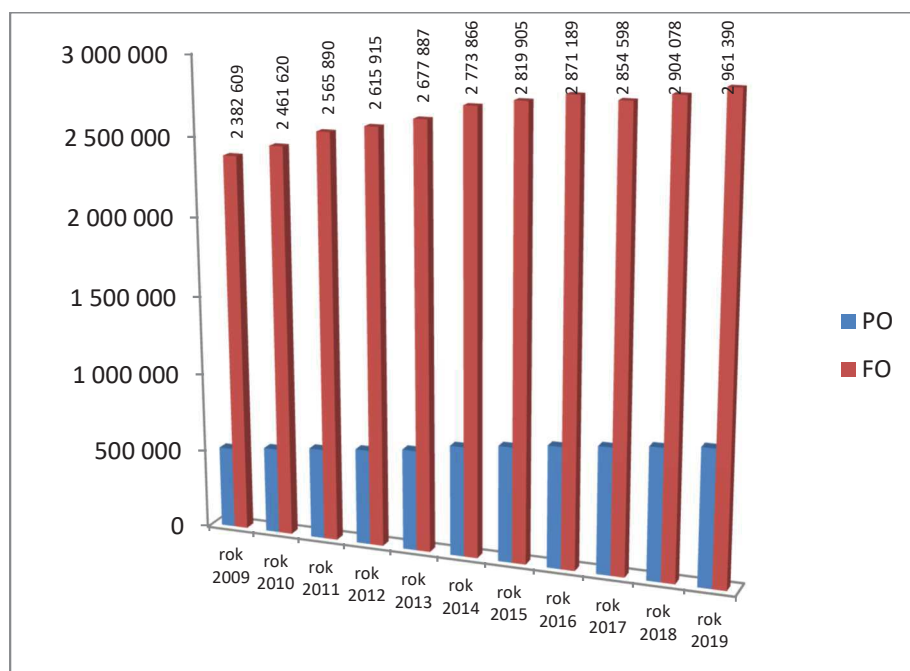
Graf 1. Přehled podnikajících PO a FO v období od 1. čtvrtletí 2019 do od 1. čtvrtletí 2020 v ČR

Zdroj: Autoři dle mpo.cz (2020)

Z grafu vyplývá, že počet podnikajících osob fyzických i právnických klesá.

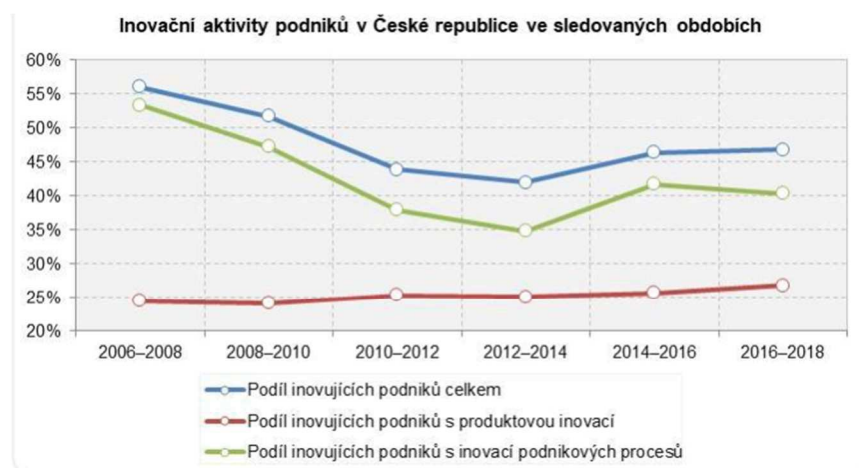
Graf 2. Přehled vývoje počtu podnikatelů za 10 let

Zdroj: Autoři dle MPO.cz (2020)

Z grafu vyplývá, že podnikatelské prostředí v ČR je dobré a neměnné, neboť počet podnikatelů vzrůstá.

Graf 3. Inovace podniků v ČR

Statistika inovací mapuje inovační činnost podniků, sleduje jejich základní ukazatele, jako je zavádění inovací, spolupracující partneři v oblasti inovací, veřejná podpora inovačních činností, náklady na inovace, tržby za inovované produkty a případně další ad hoc ukazatele.

Zdroj: CZSO (2020)

Závěr

Jednotlivé metody jsou zaměřeny na určitou oblast, a to proto, aby nedocházelo k jednostrannému pohledu. Proto je vhodné využívat několik metod nezávisle na sobě, a tím dostaneme přesnější výsledek. Dle použitých jednotlivých metod můžeme zjistit a zhodnotit

situaci v daném podniku. Vzhledem k tomu, že počet podniků a osob podnikajících jak fyzických, tak i právnických má vzrůstající tendenci, optimalizace nákladů a výdajů, samotné výroby, abychom uspěli v konkurenčním boji o zákazníka a dosahovali vytyčeného cíle podniku, tedy zisku, je nezbytné.

Reference

- ALIBEGOVIĆ, D. J., I. R. BAKARIĆ a S. SLIJEPCević, 2019. Impact assessment of entrepreneurial zones on local economic outcomes. *Economic Research-Ekonomska Istrazivanja*, **32**(1), 3112-3127.
- ANAR, H., 2019. Relevant economic factors affecting franchise operations in the services and trade sectors. *International Review*, **2019**(3-4), 38-49.
- CZSO, 2020. Inovace. In: *CZSO.cz* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit: 2020-05-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/statistika_inovaci
- KOLAROVA, E., V. KOLAROVA a D. HOMOLA, 2019. The impact of errors in the area of taxable expenses and revenues on economic indicators. *Journal of Competitiveness*, **11**(1), 41-51.
- MPO, 2019. Zpráva o vývoji podnikatelského prostředí v České republice v roce 2018. In: *MPO.cz* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu [cit: 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/zprava-o-vyvoji-podnikatelskeho-prostredi-v-ceske-republice-v-roce-2018--251001/>
- MPO, 2020. Statistické údaje o podnikatelích. In: *MPO.cz* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu [cit: 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>
- NICA, M., 2020. Economic development and business creation. *Economic Change and Restructuring*, 1-21.
- PISAR, P. a D. BILKOVA, 2019. Controlling as a tool for SME management with an emphasis on innovations in the context of Industry. *Equilibrium-Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*, **14**(4), 763-785.
- POLIATYKINA, V., I. SAMOSHKINA a O. SLAVKOVA, 2019. Economic aspects of the development of insurance activity of small businesses. *Baltic Journal of Economic Studies*, **5**(4), 197-202.
- POPEŠKO, B. a S. PAPADAKI, 2016. *Moderní metody řízení nákladů*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-5773-5.
- RODRIGUEZ, I. M., F. E. CALLEJAS-ALBINANA a A. I. CALLEJAS-ALBINANA, 2020. Economic and socio-cultural drivers of necessity and opportunity entrepreneurship depending on the business cycle phase. *Journal of Business Economics and Management*, **21**(2), 373-394.
- SHOPPERT, K. A., E. S. PANFILOVA a M. I. LVOVA, 2019. Optimization problems of capital structure of metallurgical industry companies in the context of economy digitalization. *AEBMR-Advances in Economics Business and Management Research: 1st International Scientific Conference Modern Management Trends and the Digital Economy:*

from Regional Development to Global Economic Growth (MTDE 2019), 141-144. ISBN 978-94-6252-721-8.

SRBOVA, P. a M. REZNAKOVA, 2019. Prediction of economic growth to determine the growth rate of business value. In: Nesleha, J., Marek, L., Svoboda, M., Rakovska, Z., *16th Annual International Scientific Conference on European Financial Systems 2019*. Brno: Masarykova Univerzita, 560-567. ISBN 978-80-210-9338-6.

VOCHOZKA, M. a kolektiv, 2012. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN 978-80-247-4372-1.

VOZAROVA, I. K., R. KOTULIC a R. VAVREK, 2019. Disparities in the financial performance of agricultural entities according to the legal form: the case of Slovakia. *Applied Economics*, **51**(56), 5999-6008.

Kontaktní adresa autorů:

Veronika Zuntová, Ústav znaleství a oceňování, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, student bakalářského studijního programu, Okružní 517/10, 37001 České Budějovice, Česká republika, e-mail: 24054@mail.vstecb.cz

Ing. Jiří Kučera, Ústav znaleství a oceňování, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, Okružní 517/10, 37001 České Budějovice, Česká republika, e-mail: kuceraj@mail.vstecb.cz